

**Besluit
Openbaar**

Ons ACM/DE/2015/205287_OV
kenmerk:
Zaaknummer: 12.0311.30

**Pagina
1/28**

HERZIEN BESLUIT

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet.

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag

T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info@acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

**Besluit
Openbaar**

Inhoudsopgave

1	Inleiding en leeswijzer	3
2	Procedure van totstandkoming van dit besluit	3
3	Wettelijk kader	5
4	Relevante feiten en omstandigheden	9
5	Beoordeling van de ontheffingaanvraag.....	12
5.1	Definitie van gesloten distributiesysteem	12
5.2	Eisen aan aanvrager.....	14
5.3	Ontheffingsgronden	15
6	Dictum	17
	Bijlage 1 – Geografische afbakening van de locatie waarop het GDS is gelegen.....	21
	Bijlage 2 – Toelichting op ontheffingvoorschriften.....	22
	Bijlage 3 – Reactie op zienswijzen.....	28

Besluit Openbaar

1 Inleiding en leeswijzer

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) uitvoering aan artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet. Op grond hiervan kan de eigenaar van een gesloten distributiesysteem (hierna: GDS) een aanvraag bij ACM indienen tot verlening van een ontheffing van de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder (hierna: de ontheffing).
2. ACM geeft met dit besluit haar oordeel op de aanvraag van Vopak Terminal Botlek B.V. (hierna: aanvrager) van 16 november 2012 voor een ontheffing op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel a en b, van de Gaswet voor het GDS dat ligt op de Welplaatweg 115, Welplaatweg 110 en Welplaatdwarsweg 1-3 te Botlek, Rotterdam.

Opbouw van het besluit

3. De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat de gevolgde procedure. Hoofdstuk 3 bevat het wettelijk kader. Het feitencomplex en andere relevante omstandigheden, zoals die bij ACM bekend zijn, zijn samengevat in hoofdstuk 4. ACM beschrijft haar beoordeling van de aanvraag in hoofdstuk 5. ACM eindigt haar besluit met het dictum (hoofdstuk 6).

Bijlagen bij het besluit

4. ACM heeft een bijlage toegevoegd aan het besluit. Deze bijlage is onderdeel van onderhavig besluit. Bijlage 1 bevat een luchtfoto van het terrein waarop het GDS is ingetekend. Bijlage 2 bevat een toelichting op de ontheffingvoorschriften. In bijlage 3 staat de reactie van ACM op een ingediende zienswijze.

2 Procedure van totstandkoming van dit besluit

5. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de procedure die zij heeft gevolgd bij de totstandkoming van dit besluit. ACM heeft de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing verklaard op de voorbereiding van dit besluit.
6. Bij brief van 16 november 2012, ontvangen op 19 november 2012,¹ heeft aanvrager bij ACM een aanvraag ingediend tot verlening van een ontheffing in de zin van artikel 2a, eerste lid, onderdeel a en b, van de Gaswet. ACM stelt vast dat aanvrager reeds beschikt

¹ Met kenmerk ACM: 104302/1.

Besluit Openbaar

over een ontheffing van de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder die vóór 20 juli 2012 is verleend. De beslistermijn voor de behandeling van de aanvraag bedraagt tien maanden ingevolge artikel VI, derde lid, van de Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (implementatie van richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas).²

7. Bij brief van 27 februari 2013³ is aanvrager verzocht om de aanvraag aan te vullen. In zijn brief van 23 mei 2013, ontvangen op 24 mei 2013,⁴ heeft aanvrager aanvullende informatie aangeleverd. Bij brief van 7 november 2013⁵ is aanvrager verzocht de aanvraag verder aan te vullen. In zijn brief van 18 december 2013, ontvangen op 18 december 2013,⁶ heeft aanvrager aanvullende informatie aangeleverd.
8. Als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure heeft ACM op 28 februari 2014 het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage gelegd. ACM heeft hiervan in de Staatscourant van 28 februari 2014 kennis gegeven. Bovendien heeft ACM het ontwerpbesluit aan aanvrager toegezonden⁷ en op haar internetpagina gepubliceerd.
9. Op 4 april 2014 had ACM een hoorzitting gepland. ACM heeft geen aanmeldingen voor spreektijd ontvangen. Daarom is deze hoorzitting geannuleerd. Hiervan is per brief van 20 maart 2014⁸ mededeling gedaan aan aanvrager.
10. ACM heeft schriftelijke zienswijzen ontvangen van aanvrager op het ontwerpbesluit van 28 februari 2014. Deze zienswijzen zijn gepubliceerd op de internetpagina van ACM. Op 24 mei 2014 heeft ACM besloten tot afwijzing van de aanvraag.
11. Na bekendmaking van het definitieve besluit heeft aanvrager beroep ingesteld bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) tegen voorgenoemd besluit. Naar aanleiding hiervan heeft er op 26 mei 2015 een zitting plaatsgevonden. Bij brief van 12 mei 2015⁹ en tijdens de zitting in het beroep is door aanvrager nieuwe informatie naar voren gebracht.
12. Op basis van de informatie die Vopak in de beroepsfase heeft overgelegd, had ACM de gevraagde ontheffing kunnen verlenen. In overleg ter zitting heeft ACM uit

² Stb. 2012, nr. 334.

³ Met kenmerk ACM:104302/4.

⁴ Met kenmerk ACM: 104302/8.

⁵ Met kenmerk ACM/DE/2013/205651.

⁶ Met kenmerk ACM/DE/2013/103335.

⁷ Met kenmerk ACM/DE/2014/201012.

⁸ Met kenmerk ACM/DE/2014/201609.

⁹ Met kenmerk ACM: 2015101404.

Besluit Openbaar

proceseconomisch oogpunt toegezegd het definitieve besluit te herzien.

13. Met inachtneming van de nieuwe informatie heeft ACM daartoe een herzien ontwerpbesluit opgesteld. Dit ontwerpbesluit is als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure op 6 augustus 2015 ter inzage gelegd tezamen met de daarop betrekking hebbende stukken. ACM heeft hiervan op 6 augustus 2015 in de Staatscourant kennisgegeven. Bij brief van 9 september 2015 heeft Vopak een schriftelijke zienswijze ingediend.

3 Wettelijk kader

14. In dit hoofdstuk beschrijft ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

15. Artikel 1, eerste lid, onderdelen b, c, d, k, m, n, o, am, an en as van de Gaswet luiden:

“b. gas:

1°. aardgas dat bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is en

2°. stof die:

- *is opgewekt in een productie-installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare energiebronnen of*
 - *is opgewekt in een hybride productie-installatie die gebruik maakt van zowel hernieuwbare als fossiele energiebronnen en*
 - *bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is voor zover het mogelijk en veilig is deze stof overeenkomstig hoofdstuk 2 te transporteren;*
- c. gasproductienet: een of meer pijpleidingen die onderdeel uitmaken van een olie- of gaswinningsproject of die worden gebruikt voor het transport van gas rechtstreeks van een gaswinningsproject naar een verwerkingsinstallatie, een opslagplaats of een aanlandingsplaats;*
- d. gastransportnet: niet tot een gasproductienet behorende, met elkaar verbonden leidingen of hulpmiddelen bestemd of gebruikt voor het transport van gas, met inbegrip van hulpmiddelen en installaties waarmee ondersteunende diensten voor dat transport worden verricht, behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een directe lijn of gelegen zijn binnen de installatie van de afnemer;*
- k. verwant bedrijf: verbonden onderneming in de zin van artikel 41 van de zevende*

Besluit Openbaar

richtlijn nr. 83/349/EEG van de Raad van 13 juni 1983 op de grondslag van artikel 54, derde lid, sub g, van het Verdrag betreffende de geconsolideerde jaarrekening of een geassocieerde onderneming in de zin van artikel 33, eerste lid, daarvan of een onderneming die aan dezelfde aandeelhouders toebehoort;

- m. aansluiting: één of meer verbindingen tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder begrepen één of meer verbindingen tussen een gastransportnet dat wordt beheerd door een netbeheerder en een gastransportnet dat beheerd wordt door een ander dan die netbeheerder;*
- n. landelijk gastransportnet: een gastransportnet dat uitsluitend of in hoofdzaak bestemd is of wordt gebruikt voor het op landelijk niveau transporteren van gas;*
- o. afnemer: een persoon met een aansluiting op een gastransportnet;*
- am. gesloten distributiesysteem: een net, niet zijnde het landelijk gastransportnet:*
 - 1. dat ligt binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of locatie met gedeelde diensten,*
 - 2. waarop minder dan 500 afnemers zijn aangesloten en*
 - 3. dat alleen niet-huishoudelijke afnemers van gas voorziet, tenzij er sprake is van incidenteel gebruik door een klein aantal huishoudelijke afnemer die werkzaam is of vergelijkbare betrekkingen heeft met de eigenaar van het gesloten distributiesysteem;*
- an. directe lijn: een of meer leidingen voor het transport van gas, behoudens voor zover die gelegen is binnen een installatie, die:*
 - 1°. niet is verbonden met een gastransportnet of een andere leiding voor het transport van gas en die een geïsoleerde productie-installatie van een producent rechtstreeks verbindt met een geïsoleerde verbruiker van gas, niet zijnde de producent, of*
 - 2°. ten hoogste via de installatie van één aangeslotene op de leiding is verbonden met een gastransportnet of een andere leiding voor het transport van gas en die een productie-installatie van een producent met tussenkomst van een leverancier rechtstreeks verbindt met één of meer verbruikers van gas, niet zijnde de producent of in hoofdzaak huishoudelijke verbruikers, teneinde te voorzien in de gasbehoefte van deze verbruikers;*
- as. gas uit hernieuwbare energiebronnen: een stof die is opgewekt in een productie-installatie die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare energiebronnen of is opgewekt met hernieuwbare energiebronnen in een hybride productie-installatie die ook gebruik maakt van fossiele energiebronnen”.*

16. Artikel 2a van de Gaswet luidt:

- “1. De Autoriteit Consument en Markt kan op diens aanvraag ontheffing verlenen aan een eigenaar van een gesloten distributiesysteem van het gebod van artikel 2, achtste lid, indien:*

6/28

Besluit Openbaar

- a. *de bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van een gesloten distributiesysteem om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is of*
 - b. *het gesloten distributiesysteem primair gas transporteert voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven en*
 - c. *de aanvrager geen netbeheerder is en niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden is.*
2. *De Autoriteit Consument en Markt neemt het besluit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk zes maanden na ontvangst van de aanvraag. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd. De Autoriteit Consument en Markt kan aan een ontheffing voorschriften en beperkingen verbinden.*
 3. *De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing intrekken indien degene aan wie de ontheffing is verleend:*
 - a. *niet langer voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid;*
 - b. *in strijd handelt met de voorschriften en beperkingen als bedoeld in het tweede lid en het bepaalde bij of krachtens het vierde tot en met het zevende lid;*
 - c. *bij de aanvraag om een ontheffing onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid.*
 4. *Indien een ontheffing is verleend, zijn uitsluitend het vijfde en zesde lid van toepassing op de eigenaar van een gesloten distributiesysteem.*
 5. *De eigenaar van een gesloten distributiesysteem beheert het gesloten distributiesysteem.*
 6. *Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 1g, 1h, 10, eerste lid, tweede lid, onderdeel b, derde lid, onderdeel b, vijfde en zesde lid, 14, 17a, 19, 35d, 35e, eerste lid, 42, 42b, 42c, 52b, negende lid, en 81d, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing voor de eigenaar van een gesloten distributiesysteem, met dien verstande dat:*
 - a. *artikel 10, zesde lid, uitsluitend geldt voor zover er na aansluiting sprake is van een afnemer binnen het geografisch gebied waarbinnen het gesloten distributiesysteem ligt en deze aansluiting past bij het karakter van het gesloten distributiesysteem,*
 - b. *niet aan de verplichtingen, bedoeld in de in artikel 14, eerste lid, genoemde artikelen behoeft te worden voldaan;*
 - c. *dat in de artikelen 1g en 1h in plaats van «gasbedrijf» wordt gelezen «eigenaar van een gesloten distributiesysteem».*
 7. *De Autoriteit Consument en Markt keurt op verzoek van een aangeslotene op een gesloten distributiesysteem de van kracht zijnde methode voor de berekening van de tarieven goed.*
 8. *Indien een verzoek als bedoeld in het zevende lid is ontvangen, overlegt de eigenaar*

Besluit Openbaar

van een gesloten distributiesysteem binnen drie maanden na de datum waarop de raad van bestuur de eigenaar van een gesloten distributiesysteem over het verzoek heeft geïnformeerd, aan de raad van bestuur informatie over het aan het verzoek voorafgaande kalenderjaar die relevant is voor de beoordeling van het verzoek, met daarbij een toerekening van de kosten en opbrengsten aan activiteiten die verband houden met de aanleg en het beheer van het gesloten distributiesysteem in overeenstemming met het daadwerkelijk gebruik van financiële of andere middelen voor die activiteiten.

9. *Een besluit als bedoeld in het zevende lid, wordt genomen binnen zes maanden nadat de informatie, bedoeld in het achtste lid door de raad van bestuur is ontvangen. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd.”*

17. Artikel VI van de Wet van 12 juli 2012 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (implementatie van richtlijnen en verordeningen op het gebied van elektriciteit en gas) luidt:
 - “1. *Degene aan wie een ontheffing als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, met uitzondering van het eerste lid, onderdeel b van de Gaswet zoals dit luidde voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, is verleend, kan de Autoriteit Consument en Markt verzoeken om een ontheffing op basis van artikel 2a van de Gaswet. Dit verzoek wordt ingediend binnen vier maanden na de datum van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D.*
 2. *Indien niet binnen vier maanden na inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, door degene aan wie een ontheffing als bedoeld in het eerste lid is verleend, een verzoek is ingediend, vervalt de ontheffing één jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D.*
 3. *De Autoriteit Consument en Markt beslist uiterlijk tien maanden na ontvangst van een verzoek als bedoeld in het eerste lid op dit verzoek.*
 4. *Indien ingevolge een besluit van de Autoriteit Consument en Markt ontheffing wordt verleend op basis van artikel 2a van de Gaswet, vervalt de ontheffing als bedoeld in het eerste lid op het tijdstip waarop het besluit van de Autoriteit Consument en Markt onherroepelijk wordt.*
 5. *Indien ingevolge een besluit van de Autoriteit Consument en Markt geen ontheffing wordt verleend op basis van artikel 2a van de Gaswet, vervalt de ontheffing als bedoeld in het eerste lid vier maanden na het tijdstip waarop het besluit van de Autoriteit Consument en Markt onherroepelijk is geworden.*
 6. *Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid kan Onze Minister intrekken op grond van artikel 2a, vierde lid, van de Gaswet zoals dit luidde voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, uiterlijk tot het tijdstip waarop een besluit van de raad van bestuur van de mededingingsautoriteit onherroepelijk is geworden.*
 7. *Een ontheffing als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet zoals*

Besluit Openbaar

dit luidde voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, en die is verleend of is aangevraagd voor 15 februari 2012 vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Voor deze ontheffing blijven de regels gelden zoals die golden voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D.”

4 Relevante feiten en omstandigheden

18. In dit hoofdstuk geeft ACM een samenvatting van de bij haar bekende feiten en omstandigheden met betrekking tot de ontheffingaanvraag. Deze feiten en omstandigheden zijn ontleend aan de ontheffingaanvraag en aanvullende informatie die bij aanvrager is opgevraagd. Op basis van deze informatie stelt ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
19. Aanvrager is van oordeel dat er sprake is van een gastransportnet op de Welplaatweg 115, Welplaatweg 110 en Welplaatdwarsweg 1-3 te Botlek, Rotterdam. Hij motiveert dit door middel van een omschrijving, single line diagram en een kadastrale kaart. Dit betreft een industriële locatie, aldus aanvrager. Het gastransportnet opereert op een drukniveau van 8 bar en is, volgens aanvrager, geen onderdeel van het landelijk gastransportnet. Het gastransportnet is aangesloten op het gastransportnet van Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS).
20. Aanvrager betoogt dat hij eigenaar is van dit gastransportnet. Dit is aangetoond door middel van een beroep op artikel 5:20, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) in samenhang gelezen met artikel 155a, van de Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek (hierna: ONBW). Aanvrager heeft onderbouwd dat het gastransportnet oorspronkelijk door een van zijn rechtsvoorgangers is aangelegd. Dit blijkt uit de overgelegde “Overeenkomst tot verkoop en koop en tot levering van activa en passiva” van 20 september 1992. Aanvrager heeft tevens gemotiveerd dat hij zich voor 1 februari 2007 gedroeg als eigenaar van het gastransportnet. Hij beheert en exploiteert het gastransportnet, zo blijkt onder andere uit een overgelegde gastransportovereenkomst tussen aanvrager en de afnemer Maastank B.V. Volgens aanvrager dient hij, gelet op het bovenstaande, te worden aangemerkt als de bevoegd aanlegger van het gastransportnet.
21. Op het gastransportnet zijn drie afnemers aangesloten. Een overzicht van deze afnemers staat in Tabel 1.

**Besluit
Openbaar**

Tabel 1 Overzicht van de afnemers op het gastransportnet

Nr.	Naam afnemer	Adres op de locatie
1.	Vopak Terminal Botlek B.V.	Welplaatweg 115, 3197 KS Rotterdam
2.	Maastank B.V.	Welplaatdwarsweg 1-3, 3197 KT Rotterdam
3.	Biopetrol B.V.	Welplaatweg 110, 3197 KS Rotterdam

22. Op het gastransportnet zijn geen huishoudelijke afnemers of productie-installaties aangesloten. Op het gastransportnet zijn volgens aanvrager evenmin aan aanvrager verwante bedrijven aangesloten. Aanvrager gebruikte in het jaar 2012 minder dan 20% van het getransporteerde gas.
23. Het bedrijfsproces van de gebruikers op het gastransportnet is volgens aanvrager om specifieke technische redenen en veiligheidsredenen geïntegreerd. Dit heeft hij als volgt onderbouwd. De centrale bedrijfsprocessen die plaatsvinden op de locatie betreffen de opslag, bewerking, en beheer van olieproducten. Hiervoor is nauwkeurige afstemming van gas, warmte (stoom) en perslucht noodzakelijk. Aanvrager levert gas aan Biopetrol B.V. (hierna: Biopetrol). Biopetrol produceert door middel van gasgestookte stoomketels stoom. De stoom wordt geleverd aan aanvrager, waarmee de opslagtanks voor olie, middels ringleidingen in de binnenwanden, op temperatuur worden gehouden. Dit is van essentieel belang voor de constante kwaliteitsbewaking van de opgeslagen stoffen. Aanvrager slaat tevens methanol op in de opslagtanks. De methanol wordt door aanvrager geleverd aan Biopetrol, net als stikstof. Het stikstof wordt gebruikt om opgeslagen (vluchtige) stoffen af te dekken, ten behoeve van de veiligheid. Aanvrager stelt dat operationele zeggenschap over het beheer van het gastransportnet noodzakelijk is.
24. Bij brief van 12 mei 2015 en tijdens de zitting in het beroep tegen het definitieve besluit van 24 mei 2014 heeft aanvrager bovenstaande onderbouwing als volgt aangevuld. Op de locatie Botlek is sprake van opslag, bewerking en transport van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Dit maakt dat de locatie aan zware veiligheidseisen moet voldoen. In de milieuvergunning van 22 juli 2009 van aanvrager is opgenomen dat aanvrager valt onder de toepassing van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (hierna: BRZO) en daarmee geldt als een zogenoemd BRZO-bedrijf. Tevens dient aanvrager te voldoen aan de eisen van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI). Op grond van de milieuvergunning in samenhang met het BRZO en BEVI-besluit volgt dat voor aanvrager specifieke verhoogde veiligheidseisen gelden. Zo dienen er specifieke maatregelen te worden getroffen om onder meer zware ongevallen te voorkomen en dient aanvrager te beschikken over een veiligheidsrapport waarin onder andere het veiligheidsbeheersysteem is opgenomen.

10/28

Besluit Openbaar

25. Ook gelden er volgens aanvrager bijzondere veiligheidseisen ten aanzien van de op locatie aanwezige leidingsystemen die zien op onder meer de technische eisen waaraan de leidingen, waaronder de gasleidingen, moeten voldoen.
26. Voorts geeft aanvrager aan dat de verhoogde veiligheidseisen niet alleen zien op technische eisen aan de leidingen en bijhorende apparatuur, maar ook op werkwijzen waarbij de werkzaamheden onder meer gecoördineerd moeten plaatsvinden om samenloop met gevaarzettende werkzaamheden te voorkomen. Aanvrager geeft hierbij als voorbeeld dat aan leidingen uitsluitend dient te worden gewerkt door specifiek daartoe bevoegd personeel. Deze werkzaamheden zijn onderhevig aan werkvergunningen die door een daartoe in het bijzonder aangewezen bevoegd persoon van aanvrager worden afgegeven, aldus aanvrager.
27. Verder geeft aanvrager tijdens de zitting aan dat op het bedrijfsterrein van aanvrager zich onderling gekoppelde installaties bevinden voor de opslag, bewerking en beheer van olieproducten. Volgens aanvrager is er voor de bewaking van de kwaliteit van deze olieproducten een nauwkeurig afgestemde energievoorziening noodzakelijk, waarbij in het bijzonder kan worden gedacht aan gastransport en –verbruik alsmede warmte (stoom) en koude stoffen tezamen met het gebruik van andere utilities zoals perslucht en stikstof. In dit verband geeft aanvrager als voorbeeld dat Vopak gas levert aan Biopetrol. Met dit gas produceert Biopetrol vervolgens in stookketels warmte in de vorm van stoom, die zij vervolgens deels zelf gebruikt en deels levert aan Vopak. Vopak gebruikt deze warmte vervolgens weer ten behoeve van het op de juiste temperatuur houden van de olieproducten in de opslagtanks. Bewaring dan wel verwerking van olieproducten is volgens aanvrager aan nauwe temperatuurgrenzen gebonden. Indien de olieproducten te koud dan wel te warm worden is dit rechtstreeks van invloed op de kwaliteit van deze producten. Tevens kan een te hoge temperatuur zelfs tot ontbranding leiden. Productie van stoom en levering van gas als brandstof voor de stoomketels zijn volgens aanvrager dan ook onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een ongecontroleerde of onregelmatige toestroom van gas kan leiden tot een te hoge dan wel te lage temperatuur, hetgeen rechtstreeks doorwerking heeft in de kwaliteit van de olieproducten in de opslagtanks. Om een continue en regelmatige stroom van gas en daarmee warmteproductie te waarborgen, zijn in het gasnet tal van voorzieningen waar onder speciale beveiligingskleppen en terugslagapparatuur ingebouwd om onregelmatigheden te voorkomen. Dergelijke technische voorzieningen, met name ten aanzien van temperatuur en drukkewaking, zijn ook opgenomen in het warmtenet, aldus aanvrager.
28. Daarnaast wordt volgens aanvrager de stroom gas, toevoer van zuurstof en de productie van warmte nauwkeurig gevolgd en op elkaar afgestemd, zodat een constante

Besluit Openbaar

hoeveelheid warmte met de benodigde temperatuur beschikbaar is. De levering van gas door aanvrager aan Biopetrol en de daarop volgende levering van warmte aan aanvrager betreft een integrale energievoorziening, aldus aanvrager. Hierbij geeft aanvrager nog aan dat zij zelf ook gas verbruikt in haar dampverwerkingsinstallatie (hierna: DVI). Met de vrijkomende warmte uit de DVI wordt rekening gehouden bij de stoomlevering door Biopetrol aan aanvrager.

29. Met betrekking tot de andere afnemer van het gastransportnet, Maastank B.V. (hierna: Maastank), heeft aanvrager aangegeven dat deze bedrijfsprocessen los van elkaar staan en er geen wederzijdse belangen spelen. Maastank is vanwege historische redenen aangesloten op het gastransportnet van aanvrager.
30. Aanvrager heeft verklaard geen netbeheerder in de zin van de Gaswet te zijn. Aanvrager heeft eveneens verklaard dat hij geen deel uitmaakt van een groep als bedoeld in artikel 24b van boek 2 van het BW waarvan ook een netbeheerder in de zin van de Gaswet onderdeel uitmaakt.
31. Aanvrager geeft aan de kwaliteit en veiligheid op het gastransportnet op de volgende wijze te borgen. Het onderhoud aan het gastransportnet vindt plaats door daartoe gecertificeerde personen werkzaam voor aanvrager. Jaarlijks worden visuele en technische inspecties uitgevoerd. Op basis hiervan worden reparaties en vervangingen gepland en uitgevoerd. Grootschalige uitbreidingen en vervangingen worden uitgevoerd volgens het zogeheten "Vopak Project Management Procedure", welke is overgelegd. Kleine vervangingen worden volgens een piepsysteem uitgevoerd. Er is hiertoe een onderhoudsteam aanwezig op de locatie. Aanvrager heeft een bedrijfsnoodplan overgelegd.

5 Beoordeling van de ontheffingaanvraag

32. In dit hoofdstuk licht ACM toe hoe zij de ontheffingaanvraag heeft beoordeeld. De beoordeling valt uiteen in drie delen. Ten eerste beoordeelt ACM of er sprake is van een GDS in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet (paragraaf 5.1). Als er sprake is van een GDS, beoordeelt ACM ten tweede of aanvrager voldoet aan de eisen die aan hem zijn gesteld in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet (paragraaf 5.2). Als er sprake is van een GDS én aanvrager voldoet aan de wettelijke eisen, dan beoordeelt ACM op welke grond de ontheffing kan worden verleend (paragraaf 5.3).

5.1 Definitie van gesloten distributiesysteem

33. Bij de beoordeling of er sprake is van een GDS gelden de volgende criteria:

Besluit Openbaar

- a) Er is sprake van een gastransportnet in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet;
- b) Het gastransportnet is geen onderdeel van het landelijk gastransportnet conform artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet;
- c) Het gastransportnet ligt binnen een geografisch afgebakende locatie conform artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet;
- d) Er worden niet meer dan 500 niet-huishoudelijke afnemers aangesloten, conform artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet.

ACM heeft deze criteria beoordeeld op basis van de bij haar bekende feiten en omstandigheden. ACM vat haar beoordeling samen aan het eind van deze paragraaf.

34. Een ontheffing voor een GDS kan alleen worden verleend als er sprake is van een gastransportnet als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet. Op grond van de in hoofdstuk 4 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, concludeert ACM dat er sprake is van een stelsel van leidingen dat is aangesloten op het gastransportnet van GTS en gas in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet transporteert. ACM stelt verder vast dat op het stelsel van leidingen drie verschillende afnemers zijn aangesloten. ACM concludeert dat er sprake is van een gastransportnet in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet.
35. Op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel am, aanhef, van de Gaswet kan geen ontheffing worden verleend betreffende een gastransportnet dat tot het landelijk gastransportnet, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel n, van de Gaswet, behoort. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 4 van dit besluit maakt ACM op dat het gastransportnet niet wordt gebruikt voor het landelijk transport van gas. ACM concludeert dat het gastransportnet geen onderdeel is van het landelijk gastransportnet.
36. Op grond van artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet dient het gastransportnet binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten te liggen. Binnen die locatie geldt een aansluitplicht voor de ontheffinghouder. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 4 van dit besluit blijkt dat de geografische afbakening van de locatie waarop het gastransportnet is gelegen op de adressen Welplaatweg 115, Welplaatweg 110 en Welplaatdwarsweg 1-3 te Botlek, Rotterdam is. Aanvrager heeft dit genoegzaam aangetoond. Daarnaast blijkt dat er sprake is van een industriële locatie. ACM concludeert dat de aanvraag op dit punt voldoet aan de wet en definieert de geografische afbakening van het gastransportnet als de Welplaatweg 115, Welplaatweg 110 en Welplaatdwarsweg 1-3 te Botlek, Rotterdam.

Besluit Openbaar

37. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet aanvrager beschikken over een gastransportnet waarop, blijkens artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet niet meer dan 500 niet-huishoudelijke afnemers zijn aangesloten. Uit de feiten en omstandigheden zoals die zijn beschreven in hoofdstuk 4 van dit besluit blijkt dat er drie niet-huishoudelijke afnemers en geen huishoudelijke afnemers op het gastransportnet zijn aangesloten. ACM concludeert dat de aanvraag voldoet aan dit wettelijk vereiste van een GDS.
38. Uit de voorgaande randnummers blijkt dat er sprake is van een gastransportnet in de zin van de Gaswet, het gastransportnet geen onderdeel is van het landelijk gastransportnet, het gastransportnet ligt binnen een geografisch afgebakende industriële locatie, er minder dan 500 afnemers zijn aangesloten, en er geen huishoudelijke afnemers zijn aangesloten op het gastransportnet. ACM stelt vast dat het gastransportnet kwalificeert als een GDS.

5.2 Eisen aan aanvrager

39. Nu er sprake is van een GDS in de zin van artikel 1, eerste lid, onderdeel am, van de Gaswet, beoordeelt ACM, conform artikel 2a, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Gaswet, of aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS, geen netbeheerder is, en ook niet verbonden is met een netbeheerder in een groepsmaatschappij. ACM heeft dit beoordeeld op basis van de bij ACM bekende feiten en omstandigheden. ACM vat haar beoordeling samen aan het eind van deze paragraaf.
40. De aanhef van het eerste lid van artikel 2a van de Gaswet vereist dat aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS waarvoor hij een ontheffing aanvraagt. Uit de in hoofdstuk 4 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, leidt ACM af dat aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS. Aanvrager heeft dit genoegzaam aangetoond door een met documenten onderbouwd beroep te doen op artikel 5:20, tweede lid, van het BW (bevoegd aanlegger) in samenhang gelezen met artikel 155a, van de ONBW. ACM concludeert dat aanvrager beschikt over de eigendom van het GDS.
41. Op grond van artikel 2a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet mag aanvrager geen netbeheerder zijn en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden zijn. Aanvrager heeft verklaard geen netbeheerder en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden te zijn. Hij heeft dit genoegzaam aangetoond door middel van het overleggen van een uittreksel van de Kamer van Koophandel en de concernstructuur. Hiermee voldoet de aanvraag aan het criterium uit artikel 2a, eerste lid, onderdeel c, van de Gaswet.

Besluit Openbaar

42. Uit de voorgaande randnummers blijkt dat aanvrager eigenaar is van het GDS, geen netbeheerder is en niet in een groepsmaatschappij is verbonden met een netbeheerder. ACM stelt derhalve vast dat aanvrager voldoet aan de eisen in artikel 2a van de Gaswet.

5.3 Ontheffingsgronden

43. Nu er sprake is van een GDS en aanvrager voldoet aan de wettelijke eisen, beoordeelt ACM ingevolge artikel 2a, eerste lid, onderdelen a en b, van de Gaswet op welke grond zij de ontheffing kan verlenen:

- 1) De a-grond: het bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van het GDS is om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd;
- 2) De b-grond: het GDS transporteert gas primair voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven.

Aanvrager doet, zo blijkt uit de verstrekte informatie, een beroep op de beide gronden. ACM heeft daarom beide gronden beoordeeld. ACM merkt op dat aanvrager eerst een beroep doet op de b-grond, en vervolgens op de a-grond. ACM heeft deze volgorde aangehouden in haar beoordeling.

44. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing op de b-grond dient te worden aangetoond dat het GDS gas primair transporteert voor de eigenaar van dat systeem of de daarmee verwante bedrijven. Blijkens de in hoofdstuk 4 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, zijn er naast aanvrager geen verwante bedrijven aangesloten op het GDS. Aanvrager neemt minder dan 20% van het getransporteerde gas af. Aanvrager heeft toegelicht dat het GDS primair is aangelegd om voor de eigenaar, ten behoeve van zijn bedrijfsproces, gas te transporteren. Later zijn hierop de andere afnemers pas aangesloten. ACM stelt vast dat hiermee niet wordt voldaan aan de criteria uit de b-grond. ACM licht dit hieronder nader toe.
45. ACM leidt uit de formulering van de wettekst en de uitleg van de Europese Commissie af dat om in aanmerking te komen voor de b-grond, de feitelijke situatie moet voldoen aan twee cumulatieve criteria. Het woord 'primair' in artikel 2a, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet kan daarbij volgens ACM niet los van de rest van dit wetsartikel worden gelezen. Het eerste criterium waaraan volgens ACM moet zijn voldaan is dat op een locatie waarvoor ontheffing wordt aangevraagd de energie grotendeels door de eigenaar van het GDS en de daarmee verwante bedrijven wordt afgenomen. Dit is een zogenaamd kwantitatief criterium. Ten tweede leidt ACM uit de Interpretative Note van de Europese Commissie bij de Richtlijn af dat het bij deze ontheffinggrond ook relevant is dat het gastransportnet oorspronkelijk was ontwikkeld voor het eigen gebruik van de eigenaar van het GDS. Dit noemt ACM het kwalitatieve criterium. ACM hanteert beide criteria als zij beoordeelt of een aanvraag voldoet aan de b-grond. ACM stelt vast dat de situatie

Besluit Openbaar

voldoet aan het kwalitatieve criterium.¹⁰ Gelet op het door aanvrager in het jaar 2012 percentage getransporteerde gas op de locatie constateert ACM echter dat hij niet aan het kwantitatieve criterium voldoet. ACM concludeert derhalve dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er sprake is van een situatie als omschreven in artikel 2a, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet.

46. Nu er geen sprake is van de b-grond, heeft ACM beoordeeld of de aanvraag voldoet aan de a-grond. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing op de a-grond dient te worden aangetoond dat het bedrijfs- of productieproces van de gebruikers van een GDS om specifieke technische of veiligheidsredenen geïntegreerd is. Blijkens de in hoofdstuk 4 van dit besluit beschreven feiten en omstandigheden, is het centrale bedrijfsproces op de hiervoor beschreven geografisch afgebakende locatie de opslag, bewerking en beheer van olieproducten. Hiervoor is nauwkeurige afstemming van gas, warmte (stoom) en perslucht noodzakelijk. Aanvrager heeft toegelicht dat er tussen aanvrager en Biopetrol sprake is van wederzijdse afhankelijkheid, doordat zij onderling diverse grond- en hulpstoffen uitwisselen. Deze afhankelijkheid hangt tevens samen met het transport van gas via het GDS van aanvrager. ACM stelt vast dat aanvrager en Biopetrol derhalve een nauw verweven productieproces hebben dat volgens aanvrager een geïntegreerd energiestelsel vereist volgens aanvrager.
47. ACM stelt daarnaast vast dat uit de verstrekte informatie voldoende blijkt dat het productieproces van aanvrager en Biopetrol wegens specifieke technische of veiligheidsredenen is geïntegreerd. Aanvrager heeft gemotiveerd dat er specifieke (afwijkende) technische eisen voor het gastransportnet gelden met het oog op de hiervoor genoemde geïntegreerde bedrijfsprocessen. Tevens heeft aanvrager betoogd dat er specifieke veiligheidseisen van toepassing zijn op het gastransportnet door onder meer aan te tonen dat er sprake is van een BRZO-bedrijf. Hierdoor gelden er voor aanvrager specifieke verhoogde veiligheidseisen ten aanzien van onder meer de technische eisen aan de leidingen en de werkwijzen die worden gehanteerd. Verder dient aanvrager specifieke maatregelen te treffen die zien op de veiligheid. ACM concludeert dat aanvrager hiermee heeft aangetoond dat er sprake is van een situatie als omschreven in artikel 2a, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet.
48. Uit de voorgaande randnummers blijkt dat de aanvraag voldoet aan de a-grond en niet aan de b-grond. Nu de aanvraag voldoet aan de criteria uit artikel 2a van de Gaswet, honoreert ACM de aanvraag.

16/28

¹⁰ Verwezen wordt naar Besluit van 26 mei 2014 *Vopak Terminal Botlek B.V.* met kenmerk ACM: ACM/DE/2014/202498, bijlage 2, zienswijze 2.

Besluit Openbaar

6 Dictum

49. De Autoriteit Consument en Markt besluit een ontheffing te verlenen van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen aan Vopak Terminal Botlek B.V. voor het gastransportnet gelegen aan de Welplaatweg 115, Welplaatweg 110 en Welplaatdwarsweg 1-3 te Botlek, Rotterdam.

50. De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1) Definities

Tenzij in deze voorschriften anders gedefinieerd, zijn de definities bij of krachtens de Gaswet van toepassing. In deze ontheffing en de daarop rustende voorschriften wordt verstaan onder:

- a. Derdentoeegang: Het recht van een afnemer op keuzevrijheid van leverancier.
- b. Switchverzoek: Het verzoek van een afnemer om van leverancier te wisselen.
- c. Particuliere netbeheerder: Eigenaar van een gesloten distributiesysteem, waaraan krachtens artikel 2a van de Gaswet ontheffing is verleend.

2) Wijzigingen in de ontheffing

Naam- en adreswijzigingen, alle wijzigingen met betrekking tot het net zoals eigendomswisselingen of wijzigingen in het aantal afnemers en alle andere wijzigingen die van invloed kunnen zijn op deze ontheffing worden uiterlijk vier weken voorafgaand aan de wijziging onverwijld door de particuliere netbeheerder schriftelijk aan de Autoriteit Consument en Markt gemeld.

3) Voorwaarden en tarieven

- a. De voorwaarden en tarieven waartegen de aansluiting en het transport van gas worden uitgevoerd door de particuliere netbeheerder worden op gepaste wijze vooraf bekendgemaakt aan de afnemers op zijn gastransportnet.
- b. De particuliere netbeheerder draagt er zorg voor dat de afnemers van zijn net te allen tijde transparante informatie kunnen verkrijgen over deze geldende tarieven en voorwaarden.
- c. Tevens draagt de particuliere netbeheerder er zorg voor dat al zijn afnemers een overzicht ontvangen waarop de tarieven overzichtelijk en begrijpelijk zijn gespecificeerd. Hierbij wordt in elk geval onderscheid gemaakt tussen de tarieven in verband met de aansluiting, het transport van gas en indien van toepassing de tarieven voor levering.

4) Veiligheid

De particuliere netbeheerder dient onverminderd het bepaalde in artikel 10 van de Gaswet ter waarborging van de veiligheid en de betrouwbaarheid van het gastransportnet

17/28

Besluit Openbaar

te beschikken over:

- a. een onderhoudsplan met bijbehorende onderhoudsdienst;
- b. een storingsplan met bijbehorende storingsdienst;
- c. een calamiteitenplan met betrekking tot het gastransportnet en degenen die toegang hebben tot het gastransportnet hierover te instrueren;
- d. een investeringsplan waarvan een vervangingsplan onderdeel is;
- e. een bedrijfsmiddelenregister, dat een beschrijving bevat van alle verbindingen, leidingen en hulpmiddelen van het gastransportnet, aangeduid naar locatie, aard, type en overige relevante gegevens.

5) Derdentoeegang

Eerste alternatief voor voorschrift 5: derdentoeegang bij aansluiting als regionaal net op het gastransportnet van GTS

- a. De particuliere netbeheerder waarborgt een systeem van derdentoeegang door een daadwerkelijke toegang tot zijn net te bewerkstelligen voor degenen die zijn gevestigd binnen het geografisch gebied waarvoor ontheffing is verleend.
- b. De particuliere netbeheerder richt zijn systeem van derdentoeegang in conform de systematiek van de Allocatievoorwaarden Gas, in het bijzonder hoofdstuk 4, indien hij als netgebied in de allocatie van GTS is opgenomen.
- c. Indien het particuliere net handelt als netgebied zijn de bepalingen van de Informatiecode omtrent procedures en termijnen voor switchverzoeken van toepassing.

Tweede alternatief voor voorschrift 5: derdentoeegang via suballocatie bij aansluiting als direct aangeslotene op het gastransportnet van GTS en bij aansluitingen op het regionale gastransportnet

- a. De particuliere netbeheerder waarborgt een systeem van derdentoeegang door middel van zogenaamde suballocatie, waarbij de door of namens de afnemer op het gastransport gecontracteerde leverancier gas levert op de Shipper-code (EAN-code) van de Programma Verantwoordelijke-partij van de particuliere netbeheerder op het gastransportnet van GTS. De particuliere netbeheerder rekent met de afnemer op de aansluiting van de afnemer af op basis van de door deze afnemer met de leverancier overeengekomen baseload levering en het werkelijke verbruik;
- b. De particuliere netbeheerder dient binnen maximaal drie maanden na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek van de eerste afnemer die om derdentoeegang verzoekt, zijn systemen en processen zodanig in te richten dat de switch van leverancier is gerealiseerd. De particuliere netbeheerder dient daarbij in ieder geval te beschikken over een aansluitingenregister in lijn met Hoofdstuk 2, paragraaf 1 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas, waarbij in plaats van een EAN-code andere unieke codes wordt toegekend aan de aansluitingen van de afnemers op het gastransportnet;
- d. Volgende switchverzoeken dienen binnen een termijn van vijf werkdagen te worden

18/28

Besluit Openbaar

afgehandeld, indien de switchdatum die de afnemer met de leverancier is overeengekomen daartoe noodzaakt;

- e. Indien het switchverzoek niet binnen een termijn van vijf werkdagen kan worden uitgevoerd, omdat de afnemer de voor de switch benodigde gegevens niet volledig of niet tijdig heeft overgelegd, dan stelt de particuliere netbeheerder de leverancier en de afnemer hiervan schriftelijk en onder opgaaf van redenen in kennis.

Derde alternatief voor voorschrift 5: derdentoegang bij aansluitingen op het gastransportnet van een regionale netbeheerder

- a. De particuliere netbeheerder waarborgt een systeem van derdentoegang door een daadwerkelijke toegang tot zijn net te bewerkstelligen voor degenen die zijn gevestigd binnen het geografisch gebied waarvoor ontheffing is verleend.
- b. De particuliere netbeheerder richt zijn systeem van derdentoegang in met inachtneming van de systematiek van de technische codes.
- c. De particuliere netbeheerder dient binnen een redelijke termijn na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek van de eerste afnemer die om derdentoegang verzoekt, alle hiervoor benodigde handelingen uit te voeren en systemen in werking te laten treden, waaronder een aansluitingenregister, als bedoeld in Hoofdstuk 2, paragraaf 1 van de Informatiecode.
- d. Onder een redelijke termijn als bedoeld in 5c wordt een termijn van uiterlijk drie maanden vanaf de ontvangst van het schriftelijke switchverzoek verstaan, tenzij de afwijkende termijn schriftelijk is overeengekomen met de verzoeker.
- e. Volgende switchverzoeken van andere afnemers worden afgehandeld conform de termijnen en procedures van Hoofdstuk vier, paragraaf 1 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas.

6) Kosten leverancierswissel

In het geval dat een afnemer van het gastransportnet waarvoor ontheffing is verleend van leverancier wisselt, brengt de particuliere netbeheerder voor deze switch geen kosten in rekening, behoudens voor zover de Gaswet daarin voorziet.

7) Meetverantwoordelijkheid

De particuliere netbeheerder is niet verantwoordelijk voor het inrichten van de meetverantwoordelijkheid, indien dit vereist is voor het wisselen van leverancier door een afnemer van het net waarvoor ontheffing is verleend.

8) Duur ontheffing

Deze ontheffing vervalt na tien jaar vanaf het moment van bekendmaking van het besluit tot verlening van de ontheffing.

19/28

Besluit
Openbaar

51. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts publiceert de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.

Den Haag,

Datum:

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

20/28

Bijlage 2 – Toelichting op ontheffingvoorschriften

1. Op grond van het bepaalde in artikel 2a van de Gaswet kunnen aan een ontheffing voorschriften en beperkingen worden verbonden met betrekking tot het verlenen van een ontheffing voor de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) heeft hiertoe diverse voorschriften en één beperking opgesteld, die in beginsel aan alle ontheffingen worden verbonden. Deze voorschriften dienen onder meer dertoegang, veiligheid en transportzekerheid, en het hanteren van non-discriminatoire tarieven te bewerkstelligen en te waarborgen. De voorschriften bevatten minimale noodzakelijke vereisten die recht doen aan de belangen van de afnemers op het particuliere net zonder dat daarbij onevenredige inspanningen en investeringen van de particuliere netbeheerder worden verlangd voor het uitvoeren van deze voorschriften.
2. ACM heeft definities en eisen die rechtstreeks uit de wet voortvloeien, zoals de aansluitplicht voor de particuliere netbeheerder, niet herhaald in de voorschriften. De door ACM opgestelde voorschriften vullen enkel de regelgeving aan, daar waar de wetgever dat eist.
3. Voor een goede uitvoering van deze voorschriften en om duidelijkheid te bieden aan de afnemers op een particulier net en de neteigenaar acht ACM het van belang om daar waar nodig de voorschriften toe te lichten. Hieronder zal een aantal voorschriften dan wel onderdelen van voorschriften nader worden toegelicht.

Voorschrift 2

4. Tot 20 juli 2012 was het ontheffingsstelsel ingericht vanuit de gedachte dat de particuliere netbeheerder zelf in de gelegenheid moest worden gesteld om zijn net zo doelmatig mogelijk in te richten. De ontheffing ontsloeg de houder van verplichtingen in de Gaswet, tenzij deze uitdrukkelijk van toepassing waren verklaard.
5. Vanaf 20 juli 2012 geldt een stelsel dat als 'netbeheerder light' kan worden omschreven. De particuliere netbeheerder heeft derhalve dezelfde rechten en plichten als een netbeheerder op een openbaar net, tenzij de wetgeving hem daarvan uitzondert. Dit brengt met zich mee dat de administratieve eisen voor de particuliere netbeheerder toenemen. Derhalve moet ACM tijdig op de hoogte zijn van eventuele wijzigingen op een net ten einde te kunnen controleren dat een verleende ontheffing in overeenstemming blijft met de toepasselijke wet- en regelgeving, inclusief de codes. Illustratief hierbij is het nieuwe wettelijke vereiste van de aansluitplicht voor de particuliere netbeheerder. Alle afnemers op de afgebakende locatie van een particulier net die daarom verzoeken moeten in beginsel aangesloten worden. Tot 20 juli 2012 was het niet in alle gevallen noodzakelijk dat de Raad van Bestuur van de NMa, de

Besluit Openbaar

rechtsvoorganger van ACM, bekend was met alle afnemers op een particulier net. Vandaar dat het nieuwe voorschrift 2 op dit punt gewijzigd is.

6. De belangrijkste wijziging is dat ACM voortaan vier weken vooraf schriftelijk op de hoogte gesteld moet worden van eventuele wijzigingen, teneinde zo goed mogelijk de eventuele wijzigingen te kunnen toetsen.
7. Niet elke aangemelde wijziging op het net zal leiden tot aanpassing van de ontheffing, alleen wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de reden tot ontheffing verlening zullen tot wijziging leiden. Bekende voorbeelden die kunnen nopen tot aanpassing van de ontheffing is de uitbreiding van het net op een naastgelegen geografische locatie, verandering in het percentage verbruik door de eigenaar of verwante bedrijven zoals vereist op grond van het b-criterium van het eerste lid van artikel 2a van de Gaswet, of wijziging in het aantal aangeslotenen.

Voorschrift 3

8. Voorschrift 3 schrijft voor dat de voorwaarden en tarieven die de particuliere netbeheerder hanteert op gepaste wijze bekend worden gemaakt aan zijn afnemers. Zowel de ontheffing met de daaraan verbonden voorschriften als de gehanteerde voorwaarden en tarieven zijn immers van invloed op de rechtspositie van de afnemers. ACM laat het aan de particuliere netbeheerder over hoe de bekendmaking plaatsvindt, zolang deze maar vooraf voldoende kenbaar zijn voor de betreffende afnemers. Gedacht kan worden aan bekendmaking door middel van schriftelijke overeenkomst of via publicatie op internet.

Voorschrift 4

9. De particuliere netbeheerder wordt in dit voorschrift een aantal algemene verplichtingen opgelegd om zijn elektriciteitsnet of gastransportnet in werking te hebben en te onderhouden, de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over het net op de meest doelmatige wijze te waarborgen, de veiligheid te bevorderen bij het gebruik van toestellen en installaties die elektriciteit of gas verbruiken. Het is in beginsel aan de particuliere netbeheerder om invulling te geven aan deze verplichtingen op de wijze die hij het meest passend acht bij de eigenschappen van het net, het beheer daarvan en zijn bedrijfsvoering, daarbij rekening houdend met de bedrijfsprocessen van de afnemers.
10. Dit voorschrift is uitgebreid met een aantal vereisten als een onderhoudsplan, storingsplan en calamiteitenplan met daaraan gekoppelde vereisten. De particuliere netten zijn als groep te divers om daarvoor algemeen verbindende voorschriften omtrent veiligheid vast te stellen. Het gaat namelijk om een grote verscheidenheid aan ondernemingen, commerciële en niet-commerciële dienstverleners, zoals petrochemische industrie, windparken, spoorwegstations en zorginstellingen. In plaats daarvan schrijft ACM een aantal minimum eisen voor waarmee

Besluit Openbaar

de particuliere netbeheerder kan waarborgen dat zijn net voldoet aan de algemene vereisten voor veiligheid. ACM gaat daarbij uit van het principe dat de veiligheid op het net het beste kan worden gewaarborgd door de betrouwbaarheid van het net te vergroten. Dit voorkomt dat eventueel potentieel gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

11. ACM eist daarom dat de particuliere netbeheerder voortaan een onderhoudsplan heeft waarin niet alleen is aangegeven hoe vaak en waarop er onderhoud wordt gepleegd, maar ook wat het inspectiebeleid is.
12. Om dezelfde reden dient er ook een storingsplan te zijn dat aangeeft wie wanneer optreedt, zodat er geen misverstand kan zijn wie het storingswerkzaamheden uit zal voeren in geval van calamiteiten.
13. De verplichting tot het opstellen van een calamiteitenplan is door ACM ingevoerd omdat gebleken is dat ondernemingen en instellingen doorgaans wel beschikken over een calamiteitenplan, maar dat dit niet altijd is toegesneden op situaties die vallen onder de Gaswet.
14. Tevens dient een investeringsplan aanwezig te zijn met een vervangingsplan. ACM zal niet zelf de criteria in deze plannen toetsen, maar wel dat men erover beschikt en er naar handelt.
15. Tot slot is verplicht gesteld dat men beschikt over een bedrijfsmiddelenregister, zodat beter inzichtelijk is wat de staat is van het netwerk en bepaald kan worden wanneer bijvoorbeeld onderhoud of vervanging vereist is.

Voorschrift 5

16. De gascodes kennen momenteel geen uniforme regeling analoog aan de elektriciteitscodes omtrent derdentoegang. Zo moet er onderscheid worden gemaakt tussen particuliere netten die zijn aangesloten op het gastransportnet van GTS en in de allocatie door GTS zijn opgenomen als regionaal net, particuliere netten die op het gastransportnet van GTS zijn aangesloten en in de allocatie door GTS zijn opgenomen als direct aangeslotene, en particuliere netten die op het gastransportnet van de regionale openbare netbeheerders zijn aangesloten. In de eerstgenoemde situatie is de particuliere netbeheerder op grond van de Allocatievoorwaarden Gas en de Informatiecode Elektriciteit en Gas verplicht om derdentoegang te faciliteren door gebruik te maken van het elektronisch berichten verkeer via het Centraal Postbus Systeem,. Dit is het reguliere systeem dat door de netbeheerder wordt gehanteerd. Dit betekent dat de particuliere netbeheerder zijn gastransportnet en systemen dusdanig moeten hebben ingericht dat hij in staat is om aan de op hem rustende verplichtingen op grond van de Allocatievoorwaarden Gas en de Informatiecode Elektriciteit en Gas te voldoen. Voorts moeten zijn afnemers over comptabele meetinstallaties en EAN-

Besluit Openbaar

codes beschikken. In de andere genoemde situaties wordt derdentoegang verleend door zogenaamde suballocatie. Vandaar ook dat er van voorschrift 5 twee versies zijn. De ene versie betreft de situatie waarbij het particuliere net is aangesloten op het net van GTS en als regionaal net is aangemerkt door GTS, en de andere versie van voorschrift 5 betreft particuliere netten die zijn aangesloten op een net van een regionale netbeheerder of het net van GTS en door GTS als direct aangeslotene zijn aangemerkt. Te allen tijde geldt de verplichting dat indien afnemer op het particuliere net van leverancier wisselt en deze nieuwe leverancier bevindt zich op het openbare net, de beheerder en de afnemers van het particuliere net gehouden zijn de regelgeving en procedures die gelden op het openbare net te volgen. Hierbij kan gedacht worden aan onder meer het stelsel van de technische codes.

17. Een particulier net dat is aangesloten op het gastransportnet van GTS heeft de keuze om in de allocatie door GTS te worden aangemerkt als regionaal net of als direct aangeslotene. Indien de particulier netbeheerder ervoor kiest om als regionaal net te worden aangemerkt, heeft dit als gevolg dat hij derdentoegang op zijn net op dezelfde wijze moet faciliteren als de regionale netbeheerder, namelijk door middel van het elektronisch berichtenverkeer via het Centraal Postbus Systeem. De verplichtingen die de particuliere netbeheerder dan in acht dient te nemen, zijn opgenomen in de Allocatievoorwaarden Gas en de Informatiecode Elektriciteit en Gas..
18. Indien een particulier net is aangesloten op het regionale gastransportnet of indien een particulier niet als direct aangeslotene is aangesloten op het gastransportnet van GTS dan kan de particuliere netbeheerder alleen maar door middel van suballocatie derdentoegang faciliteren. Om ervoor te zorgen dat een afnemer in deze situaties op gelijke wijze wordt behandeld als een afnemer die is aangesloten op een particulier net dat als regionaal net op het gastransportnet van GTS is aangesloten wordt er in het hiervoor opgestelde voorschrift 5 zoveel mogelijk aangesloten bij de Allocatievoorwaarden Gas en de Informatiecode Elektriciteit en Gas.
19. Voorschrift 5 schrijft voor dat indien voor de eerste keer op particulier net een afnemer van leverancier wil wisselen, een termijn van maximaal drie maanden geldt. Enerzijds heeft de afnemer op een particulier net dat daarom verzoekt recht op een realisatie van derdentoegang binnen een bepaalde termijn. Anderzijds moet vaak nog de nodige aanpassingen aan het net worden verricht en systemen worden geïnstalleerd om aan een eerste switchverzoek invulling te kunnen geven. Vandaar dat in voorschrift 5 is bepaald dat dit binnen drie maanden na ontvangst van het eerste schriftelijke switchverzoek moet gebeuren. Over het algemeen kunnen de aanpassingen of de installatie van systemen en de uiteindelijke switch worden uitgevoerd binnen een kortere termijn dan drie maanden. De particuliere netbeheerder mag een langere termijn dan drie maanden voor het afhandelen van het eerste switchverzoek hanteren, mits hij hierover met de afnemer schriftelijk overeenstemming heeft bereikt.

Besluit Openbaar

20. Indien eenmaal de eerste switch is gerealiseerd, mag ervan worden uitgegaan dat in ieder geval de nodige basisvoorzieningen zijn aangebracht, zodat opvolgende switchverzoeken van dezelfde afnemer veel sneller kunnen worden afgehandeld dan het eerste switchverzoek. Indien de particuliere netbeheerder de systemen heeft ingevoerd ten behoeve van een reguliere afhandeling van switchverzoeken, kunnen volgende verzoeken daarom worden afgehandeld overeenkomstig de voor openbare netbeheerders geldende termijnen en procedures, zoals omschreven in de Informatiecode Elektriciteit en Gas.

Voorschrift 6

21. Om het recht op derdentoegang te waarborgen, is het noodzakelijk dat er geen financiële belemmeringen worden opgeworpen door de particuliere netbeheerder. Ook op het openbare net geldt immers dat het uitvoeren van een switch gratis is. Vandaar dat op grond van voorschrift 6 geen kosten voor het uitvoeren van de switch in rekening mogen worden gebracht op een particulier net.

Voorschrift 7

22. Indien een afnemer op een particulier net switch en deelneemt aan het verkeer op het openbare net, dient deze te voldoen aan de regels die gelden op dat openbare net. Voor grootzakelijke afnemers geldt de verplichting om de meetverantwoordelijkheid in te richten. Dit kan betekenen dat deze afnemer een comptabele meetinstallatie moet aanschaffen en installeren. Deze kosten komen voor rekening van de afnemer die het switchverzoek heeft ingediend. Dit geldt ook voor alle andere kosten die ingeval van openbaar netbeheer normaliter voor rekening van de afnemers komen. Voorschrift 7 beoogt geen van het reguliere netbeheer afwijkende situatie in het leven te roepen en knoopt aan bij het in de Informatiecode Elektriciteit en Gas voorgeschreven principe dat het berichtenverkeer dat geldt voor grootzakelijke afnemers van toepassing is op particuliere netten. Dit geldt ook indien er een enkele huishoudelijke afnemer aangesloten is op een particulier net. Dit laatste is namelijk op grond van de wet toegestaan indien de huishoudelijke afnemer bijvoorbeeld in dienstbetrekking is bij de particuliere netbeheerder. Het gaat dan om onder andere dienstwoningen van portiers of ander ondersteunend personeel.

Voorschrift 8

23. ACM schrijft voor dat een ontheffing na 10 jaar vervalt. Hiermee knoopt ACM aan bij andere ontheffingsstelsels, alsmede het gegeven dat een aanwijzing van een netbeheerder voor het openbare net evenzeer slechts 10 jaar geldig is. Dit betekent niet dat na 10 jaar de ontheffing niet meer aan de oorspronkelijke aanvrager verleend kan worden. Indien er behoefte is aan verlenging dient voordat de termijn van 10 jaar afloopt tijdig een nieuwe aanvraag te worden ingediend.

Besluit
Openbaar

24. Indien niet tijdig verlenging wordt aangevraagd herleeft de plicht om een openbare netbeheerder aan te wijzen en kan de Minister van Economische Zaken na vier weken zelf een netbeheerder aanwijzen voor het betreffende net.

27/28

Besluit
Openbaar

Bijlage 3 – Reactie op zienswijze

Zienswijze 1 – Kennelijke verschrijving

Vopak Terminal Botlek B.V. heeft aangegeven dat er sprake is van een kennelijke verschrijving in randnummer 48 van het herziene ontwerpbesluit. Er wordt daar gesteld dat de aanvraag niet voldoet aan de a-grond en de b-grond, terwijl de ontheffing evenwel wordt verleend omdat is voldaan aan de a-grond. ACM erkent dat er sprake is van een kennelijke verschrijving in het herziene ontwerpbesluit en heeft dit in het onderhavige herziene definitieve besluit gecorrigeerd. De zienswijze heeft geleid tot aanpassing van het ontwerpbesluit.

28/28